

til at blive gennemført. Derved undergraves verdens største rådgivende organs autoritet og prestige.

Den mest afgørende forandring, der er sket i de sidste 25 år, er vel den stadige stigning i verdensproblemernes antal og omfang. Udviklingen på befolkningsområdet og inden for teknologien og ødelæggelser af omgivelserne har vist os noget, som pagtens fædre måske ikke havde tilstrækkelig forståelse af, nemlig det, at videnskabelige og teknologiske fremskridt er den største enkeltfaktor, der medfører forandringer ikke alene i menneskenes liv, men også i magtbalancen i verden. De forenede Nationer har som verdensomspændende organisation en yderst vigtig rolle at spille med hensyn til at regulere de nye verdensudbredte massefænomener, som vi nu står næsten hjælpeløse overfor. Der har længe bestået et presserende behov for et system til forvaltning af vor klodes livsvigtige hjælpekloder, herunder luft og vand. Sådanne spørgsmål kan kun gribes effektivt an på globalt plan. Måske vil også et nyt og alsidigt syn på menneskets livsstil være påkrævet for at kunne dæmme op for det nuværende spild af ressourcer, herunder af menneskets tid og energi.

Verden er, al sin velstand til trods, stadig delt mellem rige og fattige, og kløften mellem disse er stadigt voksende. Medens de fattigere nationer stræber efter teknologisk og industriel fremgang, begynder de rigere at spørge sig selv, om de ikke er ved at være trætte af velstand, og de er forskrækkede over nogle af dens virkninger. Udviklingslandene må have hjælp til at udvikle sig og til at undgå nogle af udviklingens værste følger. Der må findes en balance, hvorved man samtidig med at imødekomme udviklingslandenes behov undgår at lægge et umuligt pres på vor klodes naturgivne ressourcer og systemer til livets opretholdelse.

Jeg føler stærkere end nogensinde, at menneskeværdet er det mest enestående og dyrebareste af alle vore aktiver, og at dette må være alfa og omega for alle vore anstrengelser. Regeringer, systemer, ideologier og institutioner kommer og går, men mennesket består. Arten og værdien af dette yderst kostbare aktiv træder stadig tydeligere frem, efterhånden som det viser sig,

hvor tomt et organiseret liv bliver, når vi udsletter eller undertrykker individets uendelige forskelligartethed og vitalitet.

I denne forbindelse føler jeg mig forpligtet til at nævne et problem, som har optaget mig næsten daglig i min tid som generalsekretær. Jeg tænker på krænkelsen af menneskerettighederne inden for et lands grænser. Teoretisk set er det kun lidt, FN kan gøre i sådanne situationer — og de forekommer alt for ofte. Juridisk set har FN's medlemslande udført et beundringsværdigt arbejde på menneskerettighedsområdet. De nødvendige konventionstekster findes. Men hvortil kan en person eller en gruppe personer i praksis søge tilflugt mod undertrykkelse i sit eget land? Verdensopinionen er blevet en stadig mere betydningsfuld faktor i sådanne spørgsmål. Personlig har jeg gjort mit bedste i mange sådanne situationer vel vidende, hvor svag min egen stilling er, og det er mig bekendt, at mange nationale ledere har gjort det samme. Men dette kan aldrig være nok, og det er så afgjort på høje tid, at regeringerne i De forenede Nationers medlemslande bestræber sig på at give retfærdigheden en verdensomfattende dimension.

Et beslægtet problem, som vi ofte er stillet overfor, og på hvilket der endnu ikke er fundet et acceptabelt svar i pagtens bestemmelser, er konflikten mellem principperne om suveræne staters integritet og hældelsen fra en større gruppes side inden for en suveræn stat af selvbestemmelsesretten eller endog af retten til løsrivelse. Også her kan, som det er tilfældet med menneskerettighederne, et farligt dødvande lamme FN's muligheder for at hjælpe de implicerede.

Jeg føler mig mere og mere overbevist om, at skal vi opnå en anstændig fremtidig tilværelse, må vi — uanset regeringernes størrelse og styrke eller teknologiens frygtindgydende frembringelser — i stigende grad sætte vor lid til enkelte verdensborgernes oprigtige ansvarsfølelse. I deres anstændighedsfølelse og retfærdighedssans, i deres tolerance og menneskevenlighed og i deres evner og deres vilje til at leve i fred ligger i sidste instans det bedste håb om et retfærdigt, ordnet og skabende samfund. Uddannelse er i den bredeste betydning nøglen til et sådant samfund, som vil blive støttet og opretholdt ikke af den regerende magts dominans, men af borgernes karakter og